

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeeskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatái:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRAJER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 :
Negyedévre ——— 6 :
Egy hóra ——— 2 :
— Egy szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivataltól fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1909.

XXXVIII. évfolyam 24. szám.

Szombat, jan. 30.

Gazdasági munkások beti keresete.

— január 30.

A napokban a földmívelési miniszter egy füzetet adott ki, amely a hazai gazdasági háziipar térfoglalását ismerteti. Ez a füzet, illetőleg az abban foglalt adatok érdemesek arra, hogy kissé elmélyedjünk benne. Ebből olvassuk, hogy ma már a földmívelésügyi miniszternek munkásosztályával végzett tervszerű évek óta folytatott akciója következtében százezerre lehet tenni azoknak a gazdasági munkáscsaládoknak számát, akik valamelyes háziiparral foglalkoznak, hogy egy-egy munkáscsaládnak a háziiparral való foglalkozás egy-egy télen százötven korona keresetet biztosít, hogy immár az országban van 68 háziipartermelő és értékesítő szövetkezet s ezek sorában például a tápéi szövetkezet hatvanháromezer korona keresetet osztott ki tagjai között a múlt évben.

Ezek kétségtelenül öröndetes adatok. A szociális irányú népjóléti tevékenység lassankint kezdi levetni a gyermekcipőket. Ma már milliókra megy a népnek ezen a réven való keresete és amit egy percre sem szabad felednünk, épen télen keresi meg ezeket a milliókat a nép, mikor egyébként a mezőgazdasági munka szünetel s ezzel eddigelé a kereset alkalma is.

Pedig eléggé bátoratlanul indult a dolog 1898-ban, tíz év előtt. Akkor mindössze három háziipari kurzus volt az országban első és zsenge kísérletül, már a következő évben 11 s hol vagyunk ma?

Már a múlt esztendőben negyvenkilenc vármegye területére csapott ki a háziipari akció, 379 községben 391 kurzussal, ezen 11.490 kisgazda és munkás sajátítván el a háziiparnak azt az ágát, amely a helyi viszonyok, a nyersanyag könnyű megszerzése nyomán legkedvezőbbnek mutatkozott. Már az akció elején gon-

doskodtak arról az intézők, hogy a gazdasági háziipar népiipari jellegét, mezőgazdálkodáshoz való atyafiságát és a tömegáruk termelésére való berendezését megőrizze.

Hogy a mezőgazdasági háziipar az legyen és az is maradjon, aminek szánták: gazdasági háziiparnak. Tanulják meg a magyar gazdasági háziiparosok a fafaragást, a kosárfonást, a seprő- és kefékötést, a gyékény- és csuhéfonást, a nádszövést s ezekben a háziiparokban termeljék azt, amire a mezőgazdaságban nagy tömegre van szüksége. Például kősenek minél több kosarat, hiszen szállókosárban is galiciai importra van szükségünk és még most is millió darab jön be évenként ebből a cikkből is hozzánk, holott ma már itthon is millió darabra valót termelnek.

De hiszen, ha bármily arányokban is terjed a háziipar, — tultermeléstől ne féljünk, mert az intenzív mezőgazdálkodás, — ami felé kétségtelenül haladunk, — egész seregét kívánja a háziipari készítményeknek. Például a baromfitenyésztés nagy fellendülése következtében nagy számban szükségünk van baromfiszállító ketrecekre és kosarakra. A gyümölcstermeléssel az export növekedése igen sok téli munkaalkalmat teremt. Ne féljünk tehát attól, hogy amit háziiparosok készítenek, annak nem lesz piaca, — különösen ha — mint amelyre való törekvés komoly jeleit látjuk, — a háziipar térfoglalásával az értékesítés szervezésére is megfelelő gondot fordítunk.

Egy érdekes tünete a korszellemnek, mikor a könyveskében lapozva, mely nekünk ezek megírására impulzust adott, azt is olvassuk, hogy a katonaságot bevonták a háziipari akcióba. Ez új és érdekes. Szinte kíváncsiak lennénk a valójában látni, mikor a szépen feszülő császári

nadrágra rákerül a munkáskötő s ahol a bakamiatyánk pörgött, ott most a munkásember tanítja bakáékat arra, hogy hogyan készül a szatyor, a papucs, meg a favilla. Valami husz ilyen kaszárnya-tanfolyam van. Katonai regulával s itt e téren ez a regula fényes sikereket ért el máris.

Mindezeket összegezve, azt a bölcs új szentenciát kell elmondani erre az egész becsületes szándékra, hogy az emberiségnek az a legnagyobb jöttevője, aki minél több munkát tud a népek millióinak adni. A munka a legfőbb jó a világon. És a téli háziipar kérdését fejtegetve, valóban nem szabad elfelednünk a kérdés etikai jelentőségét. A munkában eltöltött életlen ritkán vesz erőt a tunya, a nem boldoguló, a szerencsétlen ember szokott keserősége. Amint hogy így is van, hogy ahol izmos háziipar kezdetett, kevesebb a korcsmázó, lézengő nép s a züllés és a pusztulás

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefon 118. sz.) minden nap reggeli 6 órától kezdve az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 2/45 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-től 7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt gőzfürdő. A kádfürdő reggel 6-tól este 7-ig nyitva marad.

A Torontál vármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva van mindennap d. u. 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig.

Január 31. A nagybeeskereki ipartestület közgyűlése.
Február 8. Közigazgatási bizottság gyűlése.

— A tél. Pár nap óta ugyancsak csikorgatja fogait a tél. Ez már az igazi nagy hideg. A riporter-fantázia szerint legalább is szibériai. De habár a hómezők fagyos lehelete nem is száll az aszfalt fölött, megállapíthatjuk, hogy a téli hónapokban még nem volt olyan dermesztő, velőkígható hideg, mint pár nap óta. Legnagyobb volt a hideg ma, amikor reggel 13 fok hideget

A „TORONTÁL” tárcája.

A kagyló.

— Tegye csak le helyére azt a kagylót, doktor s ne tartsa a füléhez, mint a gyermekek szokták, ha a tenger morajlását akarják hallani. Tegye le. Lám, a mi nagy zeneszerzőnk, kit csak az imént temettünk el, még ma is élne, ha nem lett volna kíváncsi arra, hogy mit susog a kagyló... Igenis, Nerval, az ön beteg. Ön azt mondja, hogy a halál oka szívvelhűdés? Lehetséges. Én azonban nem hiszem. Ime az okok, hogy miért nem. De ne mondja el senkinek...

Szerdán este, a katasztrófa előestéjén Nervalnál ebédeltem. Husz év óta minden hét szerdáján itt adtak egymásnak találkozást legbensőbb barátai. Eleinte öten. Ez volt a legelső eset, hogy csak kettesben voltunk. A szélütés, a tifusz és a mocsárláz gondoskodtak róla, hogy magunkra maradjunk. Ha az ember hatvanéves, akkor semmi biztató sincs az ilyen helyzetben. Az ember önkénytelenül is azt kérdezi, hogy ki kerül sorra legközelebb?

Az idő lassan, vontatottan temetői hangulatban telt. Az én nagy emberem hallgatag volt. Talán a eltűnteket siratta, vagy talán bánatánál is keserőbb titkok emésztették?

Valóban így volt. Atvonulunk dolgozószobájába. A nyitott zongorán egy megkezdett zenemű kézírata volt kiterítve.

— Min dolgozol most, Nerval?
Felemelt ujjal felelt a mester, mint a proféta, mikor nagy dolgot nyilatkoztat ki:
— Amphiritén.
— Amphiritén? Végre! Hány éve is készülsz már hozzá?
— Azóta, hogy elnyertem a római díjat. Mindeddig vártam. Mennél tovább érik valamely mű, annál jobb lesz. Ebbe bele akartam önteni egy élet álmát... Azt hiszem legfőbb ideje volt, hogy elkezdjem...
— Szinfónia lesz, ugyebár? Meg vagy vele elégedve?

Nerval tagadólag intett.
— Nem. Ez, ami megvan, még csak megjárja úgy, ahogy... De tovább nem tudom megtalálni eszményeim helyes és kifejező alakját.

Aztán eljátszotta az előjátékot, Neptun bevonulását. Lenyűgözve, lelkem mélyén megrendülve hallgattam. Majd ön is hallani fogja doktor. Mondhatom, hogy párját ritkító remekmű.

— Gyönyörű! — szóltam, mikor abban hagyta a játékot. — Olyan, mintha...

— Jó, jó — vágott szavamba Nerval — de mit ér mindez, ha tovább jutni nem tudok.

A kart, mely ezután következne, nem tudom megírni. Képtelen vagyok rá. Fenségesnek kellene lennie és mégis egyszerűnek. Tudod, olyan, amilyenek Phidias remekei, vagy egy Beethoven-szonáta... De ha nem megy...

— Lássuk csak! — szóltam. Hisz te a leghiresebbek közül való vagy...
— Mit ér, ha mégis képtelen vagyok alkotni. Talán valahogy a középszerűségek módjára még csak menne... de ennek nagynak kell lennie...
Aztán még jobban elkomolyodott.
— Tudod mit? Az óra elég keserves hozzá. Szenteljünk néhány pillanatot a gyásznak. Tartozunk ezzel elhunyt barátainknak.

Azután elővette a fonográfot. Megértettem. Tudja, doktor, ez a fonográf nem a Baba pout-pourriját játszotta, hanem egyszerűségükben megragadó, fenséges gyászhimnuszokat. A lemezei között ott volt a Beethoven és Chopin halhatatlan remekei is. Valóban a holtak beszelték hozzánk e percekben.

A zeneszerző elmélyedve ült a hangszer előtt. Összevont szemöldökei mögött hatalmas gondolatok kergették egymást.

— Lásd — szólalt meg végre — mire jó a tudomány. Megrögzíti, lefenyképezi a zenei gondolatokat...

Ezzel lehajolt és kezébe vett egy nagy kagylót, mely a szőnyegen hevert.

A „Korona-Szálloda” éttermében hetenkint háromszor zene-estély

Ritter Tóni közismert cigányprimás és Ritter Józsi hírneves kisbögös kíséréte mellett.
Kezdeté 8 órakor. Szives pártfogást kér. Kezdeté 8 órakor.

STRASSER M. ÉS TÁRSA
KORONA-SZÁLLODA, NAGYBEESKEREK.

99-x.3

mutatott a hőmérő celzius szerint. Jégvirágos ablakok, zuzmarás fák, jégbordó szekerek, deres bajusok, lestrapált koresolyák: a nagy hideg képének ezek a színei, amelyekhez a villamos-drótról lepotyogó verebet és a lefagyott füleket is bátorsággal hozzá festhetjük. Egyelőre arra a kérdésre, hogy hol a boldogság mostanában, a költő szavaitól kissé eltérően azzal felelhetünk, hogy a tüzfakereskedők irodaiban, ahol alig győzik felvenni a megrendeléseket. Bizzunk azonban a híres-neves Meteor mesterben, akinek jóslata szerint immár egy hónapnál nem tart tovább a tél.

— **Hivatalvizsgálat.** Botka Béla főispán vezetésével tegnap megvizsgálták a megyei árvaszéket, a levéltárt és a kézi pénztárt. A hivatalvizsgálatnál segédkeztek: Szilágyi Albert és Filkovic Boldizsár m. aljegyzők, valamint Kiss István pénzügyi számtanácsos.

Ma délelőtt kezdte meg a főispán a központi főszolgabírói hivatal megvizsgálását, amelyben Bielek Antal tb. főjegyző és Schipper Lajos számellenőr segédkeztek a főispánnak.

Ugyancsak ma kezdték meg a városi hivatalok megvizsgálását is. A vizsgálatnál közreműködtek: Szilágyi Albert, Filkovic Boldizsár, Krummenacker Ferenc, Wambach Jakab, Német Szilárd, Sándor József, Bogolyevics Iván és Bruzszoróttó Aladár.

— **Ülések a városnál.** Nagybecskerek város tanácsa ma délelőtt 11 órakor dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen folyó ügyeket intéztek el.

Ugyancsak ma délelőtt tartott ülést a város iparhatósága is, mely alkalommal Havranek József hentesipar folytatására kapta meg a szükséges iparendélyt. Az iparhatóság ezenkívül még több folyó ügyet is intézett el.

— **Két kulturstély.** A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület vidéki kulturstélyeinek elseje ma este lesz Perjámoson. Az estélyen megjelenik a kultúregyesület részéről Jankó Ágoston alispán, az egyesület kitünő és lelkes alelnöke, továbbá Somfai János titkár és Kaufmann István, akik előadást tartanak az estélyen. Mindhárman ma délelőtt utaztak el Perjámosra, ahol már nagy érdeklődéssel várják a mai estélyt.

A perjámosi kulturstélyt nyomban követi a törökbecsei. Itt holnapután, február 1-én, hétfőn lesz a kulturstély, amelyen az egyesület részéről dr. Vinczehidly Ernő m. főjegyző, a kultúregyesület fáradhatatlan igazgatója és Sz. Szigethy Vilmos, a jeles író tart előadást. Az estély itt is igen fényesnek és kiváló sikerűnek ígérkezik.

— **Tömeges kivándorlás Temesmegyéből.** Temesvármegye alispáni hivatalához egyre szomorúbb adatok érkeznek arról, hogy nő a kivándor-

A füléhez tartotta, azután így szólt:

— Nagyszerű ez a morajlás, mely benne hangzik. Ez eszembe juttatja a tengerpartot, melyen nemrég, Palermo közelében időztem.

— Ki tudja, barátom, hogy mit mond az a kagyló — felelttem én. Azt beszélik, hogy a halálban lezáruló szemek híven megőrzik az utolsó benyomást. Annak a kagylónak egész alakja, szerkezete az emberi fülé. Hátha megőrizte, megőrizte a tenger morajlását, a szirének énekét...

Nerval halotthalványra vált, miközben a kagylót erősen füléhez szorította. Szeme a feszült figyelem kifejezésével a távolban révedezett, majd az elragadtatás hangján felkiáltott:

— Megvan! Végre megvan, amit oly régen keresek: a szirének kardala!

Azzal a zongorához sietett s irni kezdett az ott kiterített papírlapokra.

Csakhamar összetépte, amit irt és újra kezdte.

Közben ránk sötétedett. Nerval világot gyujtott és tovább irt.

Két órákor éjfél után félbenhagyta az írást. A szobában beirt papírlapok hevertek szerte-széjjel.

— Láthatod magad — szólt kétségbeesve, — hogy még a kagyló diktandója után sem tudok írni!...

Azután erőltlenül egy karszékre hanyatlott, a kagylót most is füléhez szorítva.

Öt perc múlva holtan esett le a székről. A kagyló ezer darabra tört.

Őn azt mondja, doktor, hogy szélütés érte. Nem valószínűbb-e, hogy azért halt meg, mert hallotta a szirének énekét? Miért nevet ön?

V. Saint Vincent.

lás, és hogy a nép az egyes járásokból valószálgal özönlik egy-egy hajó indulása idején. Szinte titokzatos módon tűnnek el az emberek s maradnak üresen a házak, úgy, hogy a hatóság már csak akkor értesül a bajról, mikor azok már kint vannak az Ujvilágban. Különösen a csakovai és verseczi járást sorvasztja a kivándorlás, ahonnan nagyobb számmal mennek a kivándorlók, mint a gazdasági válság előtt. Ebben az évben például huszonhét nap alatt nem kevesebb, mint hétszázharmincegy utlevelet adott ki a vármegyei alispáni hivatal. A múlt esztendőben 3117 ember kért utlevelet és ebből a számból a múlt év január havára 179 esett. Jellemző, hogy a múlt évben három hónap alatt nem adtak ki annyi utlevelet, mint ebben az évben három hét alatt.

— **Szabóipari tanfolyam.** A kereskedelemügyi, továbbá a vallás- és közoktatásügyi miniszterek felügyelete alatt álló helyi szabóipari tanfolyamunk holnap, folyó hó 31-én, délután hat órakor fogja záróvizsgáját megtartani. A tanfolyam Streff Mátyas okleveles szaktanító vezetésével derekas munkát végzett. Tárgyai voltak: A rendes ferfitest aránymeretei, amennyiben a ruházattal kapcsolatban állanak. A mesterarány (aránymetszés) és az emberi test. A rendestől eltérő emberi testalakok jellemző és a szabóságra nézve fontosabb aránymeretekben ily esetekben előforduló változásai. Mértékével: sacco, smoking, jaquet, redingot (reding out), Ferenc József-kabát (szalon kabát), frakk, felöltő, télikabát, harangalju felöltő, Mentsikoff, hasas, előrehajló, hátrahajló és pupos sacco, jaquet és téli kabát. Nyolcféle mellény, nadrág (pantallon), sétapantallon, rövid breeches, hosszú breeches, tüzer-nadrág, vadász-nadrág, pumpnadrág, aília, egysoros zubbony, kétsoros zubbony stb., összesen 41 féle szabásminta. Kalkuláció: Az egyes ruhadarabnál felmerülő anyag- és kellék szükségletek, ezek költségeinek s a munkadíjnak megállapítása, hozzáadva a kisipari szabóműhelyben az évi üzemköltséget (regie) alkotó tétel 25% at. Az évi üzemköltség: levelezés, adó, naposszabó, lakás, fűtés, világítás, tisztogatás, postaköltség és utiköltség és mester fizetése stb. Végre megjegyezzük, hogy a derek szaktanítót, Streff Mátyást a kormány a Hódmezővásrhelyen létesített szabótanfolyamhoz szaktanítóul kirendelte.

— **A tanonc-otthonból.** A nagybecskereki tanonc-otthon holnap délután öt órakor Streifman Antal főgimnáziumi tanár fogja a festészetet és szobrászatot ismertetni egyes klasszikus mű reprodukciójának bemutatásával.

— **Nagy menetgyakorlat** Temesvárról jelentik, hogy az ottani helyőrség összes csapatai tegnap korán reggel nagy menetgyakorlatra indultak Kisbecskerek irányában. A csapatokat Fanta Károly altábornagy vezényelte.

„**Miléniumtelep**“ Nagyösz, Torontálmegye, kiváló minőségű, elismert fajtiszt szőlőoltványokat szőlőt oltó arban. Ezre 70 koronától feljebb. Magyar vagy német, vagy román vagy szerb főárjegyzék ingyen és bérmentve.

— **A kutba dobta a feleségét.** Kegyetlen, szinte hihetetlennek látszó eset híret veszszük Tarráról. Miatov Milán ottani jómódú gazdálkodó ugyanis már hosszabb idő óta rosszul élt a feleségével, amire állítólag az szolgáltatott okot, mert az asszony iszákos volt. Ez annyira elkeserítette Miatovot, hogy a napokban éjnek idején a feleségét kiragadta az ágyból s a kutba dobta. A gyerekek reggel arra ébredtek fel, hogy sem az apjuk, sem az anyjuk nincs otthon s midőn kimentek az udvarra keresni őket, nyöszörgő hangokat hallottak a kutból s meggyőződtek arról, hogy az édesanyjuk van a kutban. A nagy sikoltozásra és lármára elősiető szomszédoknak sikerült ugyan a szerencsétlen asszonyt kiemelni, aki agyon volt fagyva s csak annyit tudott mondani, hogy a ferje dobta őt a kutba. A szerencsétlen asszony egy-két óra múlva meghalt. Az esetről jelentés tettek dr. Kovács Rókus nagybecskereki kir. ügyésznek is, aki a vizsgálattal Szabó Béla vizsgálóbíró bizta meg, aki előtt Miatov tagadta, hogy ő dobta volna feleségét a kutba s valószínűnek tartja, hogy az asszony ismét részeg volt s maga esett bele. Mentségül felhozta, hogy ő még hajnalban element hazulról s így állítólag hazaérkezéseig az egész dologról nem is tudott semmit. Miatovot természetesen letartóztatták s behozták Nagybecskerekre, ahol vizsgálati fogságba helyezték.

Tisztelt olvasóink! Bizonyára szívesen fogunk megismerkedni a „Scott-féle Emulsió“-val, mely általánosan ismert háziszser, vagyis csukamájolaj, csak hogy az utóbbit teljesen jó ízű és könnyen emészthető formában nyújtja. Gyermeknek különös előszeretettel veszik be a „Scott-féle Emulsió“-t, mert jól ízlik. Kapható a gyógyszertárakban.

— **Családi dráma.** Halálos kimenetelű családi dráma játszódott le tegnap Károlyligeten. Mint ugyanis tudósítónk jelenti, Grósz János ottani földműves már hosszabb idő óta hadilábon állott a feleségével s holmi kisebb-nagyobb perpatvarok napirenden voltak a házukban. Tegnap este is

valami felett összevesztek s a hajbakapás vége az volt, hogy Grósz megverte a feleségét. Később maga is megbánta tettét s annyira elkeseredett rossz családi életén, hogy felment a padlásra s ott felakasztotta magát. Mire észrevették, a szerencsétlen ember már meg volt halva. Az esetről jelentés tettek a hatóságnak, mely a vizsgálatot elrendelte s megállapította, hogy a rossz családi élet kényszerítette Grószot arra, hogy végtelen tettét elkövesse.

— **Sok évi megfigyelés.** Emésztési gyengeségek-nél és étvágyhiánynál, általában minden gyomor-bajnál a valódi „Moll-féle Seidlitz porok“ bizonyultak a legsikeresebbeknek többi szerek fölött, mint gyomorerősítők és vértisztítók. Egy doboz ára 2 kor. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által Bécs, I., Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszertárakban határozottan Moll A. készítménye kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával. (c)

— **Halálos baleset.** Mezin Mita jómódú gyűlvézi parasztagazda, a macedóniai Temesmederből tüzfut fuvarozván haza, oly szerencsétlenül esett le a kocsirol, hogy a kocsi kereke az arcán keresztülment. Mezin rögtön meghalt.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban legújabbán a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Kvaesák Nándor, rk. közs. jegyző és Prashák Karolin, rk. — Csókics János, gk. földműves és Jovanovics Darinka, gk. — Fliegenschnee Károly, rk. gyárimunkás és Herzenberger Mária, rk. — Gavrilov Miklós, gk. Kovács és Radovancev Mária, gk. — Czeringer János, rk. borbély és Sportscheller Anna, rk. — Vidity Szvetozár, gk. földműves és Macsityev Sarolta, gk.

Születések: Szabó János, rk. napszamos, leánya. — Schwarz János, rk. nyerges, fia. — S.ölösi József, máv. kocsirendező, fia. — Jankheim Teréz, rk. cseléd, leánya. — Gijlum Jakab, rk. máv. fűtő, leánya. — Arszin Emilia, gk. munkásnő, fia. — Martinov György, gk. napszamos, fia. — Bogdanov Vitályos, gk. napszamos, fia. — Kroska József, gk. házaló, fia. — Kanaeski Velykó, gk. napszamos, leánya. — Radivojevics Milán, gk. vincellér, leánya.

Halálozások: Nenin Istvánné, gk. 23 éves, tüdővész. — Petkov János, g. 67 éves napszamos, tüdőgyulladás. — Vlaovics Anna, rk. 2 éves, agyhártyalob. — Hijin Péterné, gk. 40 éves, tüdővész. — Halász Teréz, rk. 15 hónapos, tüdőlob. — Czvetkov Dusánné, gk. 35 éves, tüdővész. — Czvejity Illésné, gk. 50 éves, tüdőhurut. — Amisty Lukács, gk. 62 éves városi szegény, lágyéksérv. — Pavlovics Manó, gk. 61 éves mézeskalácsos, agyvérzés. — Hengels Péter, rk. 37 éves borbély, tüdővész. — Konrad Ferencné, rk. 28 éves, tüdővész. — Grubácski Vojin, gk. 5 hónapos, görcsök. — Benedek József, rk. 12 hónapos, toroklob. — Ferdinandi Anna, rk. 2 éves, bélhurut. — Juhász Emilia, rk. 14 éves, hörghurut. — Lukics Lyubomirné, gk. 22 éves, szivhüdes. — Grószter Ferenc, rk. 9 hónapos, tüdőlob.

— **A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller** igazi, népszerű háziszser lett, mely számos családban már sok év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, köszvény, csuszál stb.-nél a Linimenttel való bedörzsolések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő; sőt járványkórnál, minő: a korela és hányóhasfolyás, az altestnek Linimenttel való bedörzsolése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitünő háziszser jó eredményrel alkalmaztatott bedörzsolésképpen az influenza ellen is és üvegekben: a 80 fill., 1 kor. 40 fill. és 2 kor. a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Linimentet (Horgony-Pain-Expeller) kérni, valamint a „Horgony“-védjegyre és Richter cégjegyzésre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni. 2-4.1

Szamarköhögés

könnyen elmúlik a SCOTT-féle Emulsió használata folytán. Orvosok, bábák és szülők bizonyítják ezt ezer és ezer levélben.

SCOTT-féle Emulsió

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét a hátsón kérjük figyelembe venni.

segít azért, mert elsőrangú alkotórészei és az eredeti SCOTT-féle eljárás kiváló szerré teszik, sőt **tápereje** is elsőrangú. Már az első adagtól csodálatosan javul az általános egészség.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.

Kapható minden gyógyszertárban.

12k-4.2

Irodalom.

Az Arany János-Társaságból. A temesvári Arany János-Társaság tegnap Szabolcska Mihály elnöklésével felolvasó ülést tartott a temesvári áll. főreáliskola dísztermében. A felolvasó ülésen, melyen a társaság több tagja és nagy-számu díszes közönség jelent meg, részt vett Somfai János lapunk szerkesztője, a társaság rendes tagja is. Felolvasásáról a „Temesvári Hírlap” a következőket írja:

Somfai János rendes tag, a Torontál felelős szerkesztője ült ezután a felolvasó asztalhoz. Kirünö tollu újságíró-társunk két apró prózai munkáját olvasta föl, amelyek a modern irodalomnak termékei. Az egyik novellája, A börtön, egy gyámoltalan, gyöngé kis filozopter lelkiállapotát rajzolja meg pompás vonásokkal, amint valami esekélyiségért, elszólásért néhány napi fogházat kap. Kétségbeesetten összetörve kezdi meg a büntetését a kis filozopter, mikorra azonban kikerül, a gyöngé szelíd kis emberből vakmerő, bátor lázadó egyéniség lesz, aki legközelebb már lázításért büszkén vonul be a börtönbe. A kis aprósággal az író mesteri tollal azt akarja bizonyítani, hogy a börtön nem javít, hanem nevel. Az egész rajz csupa szín, csupa friss gondolat, telve merész lendülettel, amely azonban mindvégig művészi.

A másik novellája, amit Az erő címmel felolvasott, egy szimbolikus rajz, szinte köllemény prozaban. Ebben is csupa friss gondolatok viharzanak s az erőt, éssét és a szívet szimbolizálja drámai szárnyalással s emellett meleg poézissal. Mind a két apróságot igazi gyönyörűséggel hallgatta a közönség s zajos tapsokkal jutalmazta jeles író-társunkat.

A „Délmagyarországi Közlöny” ezeket írja: Ezután Somfai János rendes tag, a Torontál című nagybecskereki politikai napilap felelős szerkesztője olvasta fel „A börtön” és „Az erő” című novelláit. Érdekesítő, tartalmas, becses mind a kettő. Egészen lekötötte velük a hallgatóság figyelmét, mely végezetül lelkes tapsokban adott kifejezést halas elismerésének a nyújtott élvezetért.

A börtön c. novellában pezsgő humorral és franciás szellemességgel festi egy apró csiny miatt fogházba került filozopter élményeit. Az erő címűben megkapóan vázolja a szeretet győzelmét az erő és ész romboló hatalma fölött.

Mulatság.

Farsangi naptár.

Január 30. A Lloyd-társulat családi estélye
Január 30. A hadastyán-egyetem mulatsága.
Január 30. Németvárosi olvasókör bálja.
Február 1. A szőnyeggyár táncestélye.
Február 1. Tüztöltő-bál.
Február 1. Polgári dalárda tánc-estélye.
Február 2. A „sirályok” hazi estélye.
Február 6. A torontáli atletikai klub estélye az olasz föld renégis sujtottak javára.
Február 6. Kereskedelmi alkalmazottak táncestélye.
Február 13. Vasutasok bálja.
Február 13. Paraszt-bál.
Február 20. Felsőkereskedelmi iskola hangversenye.
Február 20. A rom. kath. egyházi dalárda cabare-estélye.
Február 20. Iparosbál.
Február 23. Filharmonikusok Calico-estélye.

A ma esti mulatságok. A németvárosi olvasókör ma este a kaszinóban, a hadastyán egyesület pedig a Pest-kávéház sörcsarnokában tartja meg szokásos farsangi mulatságát. A mulatság mindkét helyen este fél 9 órakor kezdődik.

A „Sirályok” evezős társaságának a Lloydban megtartandó február 2-iki mulatságára az összes előkészületek már megtörténtek. Az estély iránt általános nagy érdeklődés tapasztalható. Az a fesztelen jókedv, vidám hangulat és hazias egyszerűség, amely a sirályok estélyeit eddig is jellemezte, — ez évben is megtartja e karakterét — változás csak annyiban lesz, hogy most a táncszünetek alatt néhány közszeretben álló dilettáns fogja a jelenlevőket szórakoztatni. Külön meghívók nem bocsájtattak ki. Az igen t. hölgyeket kéri a rendezőség, hogy az estély szótáros egyszerű házias jellegét a megjelenésnél figyelembe venni sziveskedjenek. A felülfizetések részben az ajkai és resiczai bányászerecséltenség áldozatai javára fognak fordítatni. Belépő-díj: Személyjegy 1 kor. 20 fillér, családjegy 3 korona.

A szőnyeggyár mulatsága A szőnyeggyári tisztviselők mint ismeretes, hétfőn este tartják meg táncmulatságukat a Lloyd-társulat helyiségeiben. A táncestély tisztja jövedelmét nem a gyári tűzoltóság szervezésére, hanem a helybeli árvaház javára fordítják.

Heti rovat.

— január 30.

Gyertyaszentelőkor.

Gyertyaszentelő táján járunk, amikor, mint közismertül, a medve kiváló fontos szerepet játszik, amennyiben ilyenkor kibújik a barlangjából s megnézi az időt, vajjon tavaszodik-e már s jön-e mihamarabb a zordon világra élteő derű?

Ebből az alkalomból megbiztunk egy alkalmi havasi tudósítónkat, hogy bi ja nyilatkozatra a jövendők irányában.

Tudósítónk el is járt tisztében s a következő beszélgetést közli velünk, amelyért természetesen őt illesse a felelősség.

Ime:

A tudósító kopog a barlangon.

Ö: (Kidugja fejét odvából, nagyot ásít, nyújtózkodik, aztán álmosan körülnéz:) Szervusz öreg.

En: Alázatos szolgálja. Ha szabad tudnom, hogy méltóztatik magát érezni?

Ö: Jól; aludtam mint egy angyal és gyönyörűek voltak álmaim...

En: Pompás színben méltóztatik lenni...

Ö: (Rám fordul.) Hallgass, hízelkedő talpnyaló...

En: Bocsanat, de épen medveséged szokta a talpait nyalni...

Ö: Coki! Én nem a más talpát, hanem a saját talpamat nyalom... csináld utánam, ha tudod...

En: Valóban, ezt nem tudom...

Ö: (A bőrét huzogatja.) Itt van ni! Majd leesik rólam a bőröm! Löttyög, mint a pap reverendája! És még azt mondd, hogy pompás színben vagyok! Neked legyen mondva!

En: Oh kérem... az a néhány kiló, ami hiányzik...

Ö: Elég dolgom lesz, míg kipótolom, amit elvesztettem (a fogait csattogtatja.) Jaj, de régen nem ettem...

En: (Kínosan nevetve.) De reménylenem... engedje reménylenem, hogy nem én leszek az első falat...

Ö: Lám... ez jó gondolat... (a nyelvvel a száját nyaldossa.) Gabli frustuknak épen elég volnál...

En (még kínosabban nevetve): Kérem... csupa esont vagyok... aztán nyole feleségem... nem... nyole gyereke van... inkább hozok mást... kegyelem...

Ö: Hát mit akarsz? Ki vagy? Miért jöttél?
En: Újságíró vagyok; egy interjuert jöttem...

Ö: Újságíró? (Fogait vicsorgatja.) Gyűlölöm az újságírókat!

En (kétségbeesetten): Miért?

Ö: Ha néha unalmamban vadászatra indulok és egy-egy oláht vagy tótot megölelgetek... nem jobban, csak így... gyere közelebb, hadd mutatom meg...

En: Bocsanat... ne fáradjon... én így is elhiszem... el tudom képzelni...

Ö: Pedig meg akarnám mutatni...

En (alázatosan): Lemondok a gyönyörömről, hogy medveséged ölelő gömbölyü karjaiban lágyan megpihenjek...

Ö: Látod, ezt szépen mondtad! — tehát, ha megölelek egy tótot, mindjárt kiszerveztettek... szóval, üldöztök engem... (elérzékenyüve) engem, aki maga vagyok a jóság...

En: Kérem, én nem! Én az állatvédő egyeslet tagja vagyok... engem Hermann Ottó küldött...

Ö: Igen? Hermann Ottó? Az más. Akkor szóba állok veled! No, hát mit akarsz?

En: Jelen akartam lenni amaz ünnepélyes percben, amikor ki méltóztatik lépni és körülnézni...

Ö: Helyes fiam: Jelen lehetsz! Fotografáló géped van?

En: Van...

Ö: No mindjárt... Hát milyen az idő? mi hír a politikában?

En: Bajok vannak...

Ö: Nono! Talán Kossuth már nem miniszter?

En: Jobban, mint valaha...

Ö: Helyes! No és a bankkérdéssel hogy állunk?

En: Ajajaj!

Ö: Tyü, fíkö adta! No és a fuzióval?

En: Még ajajabb!
Ö: Aki áldója van! És a választói reformmal?

En: A legajajabban!

Ö: Igen? Akkor hát még nagyon komisz zegernye idő lesz! Szervusz!

En: Kérem... egy pillanat...

Ö: Megyek tovább aludni!

En: (le akarom fényképezni, de ő megfordult és én azt a részét kapom le, amelyet nem ilik kiadni.)

Ö: Jó éjszakát! (Eltűnik és én szontyolodottan távozom.)

A másolat bitelül:

Petru.

TÁVIRATOK

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, január 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén befejezték az adóreform-javaslat általános vitáját. Az általános vita alkalmával ma még Farkasházy Zsigmond szólt, Günther igazságügyminiszter pedig két apróbb javaslatot terjesztett a Ház elé. A mai ülésről különben a következő jelentést kaptuk:

Justh Gyula elnök délelőtt 10 óra után megnyitja az ülést s a múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után bemutatja Csanak Jánosnak, az ujonnan megválasztott debreczeni képviselőnek megbízólevelét.

Ezután Günther igazságügyminiszter napirend előtt két apróbb javaslatot terjeszt a Ház elé, majd Nagy György megindokolja a darabontkormány vád alá való helyezéséről szóló indítványát s kéri annak napirendre való tüzését.

Wekerle Sándor miniszterelnök hozzájárul az indítvány napirendre való tüzéséhez, hogy ez a régi keletű ügy végre befejezést nyerjen.

A Ház Nagy indítványának tárgyalását február hó 15-dikére tüzi ki.

Ezután áttértek a napirendre, az adóreform-javaslat tárgyalására.

Itt először Farkasházy Zsigmond szólalt fel, aki nem tartja célszerűnek az adóreformot s ezért nem fogadja el a javaslatot.

Most Holó Lajos emelkedik szólásra, aki a miniszterelnök tegnapelőtti beszéde után immár feleslegesnek látja az általános vita folytatását. A javaslatot különben ő is elfogadja.

Jekelfalussy honvédelmi miniszter válaszol Surmin Györgynek a horvat csendőrség és Nagy Györgynek a dévai honvédtiszteknek egy hangversenytől való eltiltására vonatkozó interpellációjukra.

Ezután interpellációk következtek.

A politikai helyzet.

A miniszterelnök Bécsben.

Budapest, jan. 30. (A „Torontál” eredeti táv.) Fővárosi tudósítónk jelentése szerint Wekerle Sándor miniszterelnök még a mai nap folyamán Bécsbe utazik s holnap kihallgatásra jelentkezik a királynál.

A bankkérdés.

Budapest, január 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az osztrák kormány mint ismeretes, körülbelül két héttel ezelőtt jegyzéket küldött a magyar kormányhoz a bankügyre vonatkozó konferenciák megkezdése tárgyában. Erre a jegyzékre a magyar kormány még nem válaszolt, Bécsben azonban biztosra veszik, hogy a válasz egy-két nap múlva meg fog érkezni. Politikai körökben híre jár annak is, hogy a tárgyalások vitelével megbízott szakbizottságok már a jövő héten megkezdik tanácskozásukat. Eddigi tervek szerint a tanácskozások egyelőre Bécsben tartatnak, a szükséghez képest azonban esetleg Budapesten fogják folytatni. A két kormányban a bankkérdésben való tanácskozása előreláthatólag heteket fog igénybe venni.

Rudolf trónörökös halálának évfordulója.

Budapest, január 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Megboldogult Rudolf trónörökösünk halálának mai évfordulója alkalmából a budai Mátyás-templomban nagy gyászistentisztelet volt. Hasonlóképpen gyászistentiszteleteket tartottak Bécsben is.

Az Egyesült-Államok elnökének leánya Budapesten.

Budapest, jan. 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint a fővárosból jelentik lapunknak, Bryannek az Egyesült-Államok új elnökének leánya férjével együtt ma Budapesten tartózkodott s dr. Bérczy István kalauzolásával megtekintették a parlament épületét.

Kivándorlás Fiumén át.

Budapest, jan. 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Fiuméből jelentik: a Cunard-társaság „Caronia” nevű óriási személyszállítója tegnap délután New-Yorkból 200 visszavándorlóval beérkezett s szombaton visszamegy New-Yorkba, mely útjára már eddig is 2300 kivándorló van előjegyzésbe véve.

A keleti események.

Budapest, január 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Konstantinápolyból táviratozzák: Politikai körökben híre jár, hogy Edward angol király lépéseket tett volna aziránt, hogy Törökország Bulgária részéről elégedjék meg a követeltnél kisebb kompenzációval.

Budapest, jan. 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Egy másik konstantinápolyi jelentés szerint Törökország hajlandó beérni 100 millió franknyi kompenzációval, ha viszont Bulgária is késznek mutatkozik öt a keleti vasutért kárpótolni.

Budapest, január 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) A „Jeni Gazette” című török lap azt írja, hogy Törökország nem igen hederit a bolgár fenyegetőzéseire s hogy követeléseit továbbra is fenntartja. Sajnálattal fejezi ki a fölött, hogy Bulgária mindinkább távolodik a kölcsönös békés megértéstől.

Testvérgyilkosság.

Budapest, január 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) A baranyamegyei Osztopánból jelentik, hogy Zámbo György ottani 18 éves legény agyonszurta István nevű 26 éves bátyját, mert az őt korhelykedése miatt szigorúan megdorgálta. A testvérgyilkos fiatal legényt letartóztatták.

Határidő-üzlet.

Budapest, jan. 30. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (április)	25.08—
Buza (októberre)	21.44—
Rozs (áprilisra)	19.98—
Rozs (októberre)	17.98—
Zab (áprilisra)	17.14—
Tengeri (áprilisra)	14.50—

Takarékpénztári közgyűlések.

Január 31. A párdányi takarékpénztár mint r-t közgyűlése
Január 31. A magyarittelei községi hitelszövetkezet közgyűlése
Február 2. A nagybecskereki népbank r-t közgyűlése.
Február 4. Közgazdasági bank mint r-t közgyűlése.
Február 7. Az első torontálszécsányi takarékpénztár mint r-t közgyűlése.
Február 18. Az eszmeri takarékpénztár, előleg és hitelszövetkezet közgyűlése.
Február 21. A nagyteremői takarékpénztár közgyűlése.

Közgazdaság.

A „Hermes” Magyar Általános Váltóüzlet R-T. (Budapest), heti jelentése a tőzsdetorgalomról és a pénzügyről.

Budapest, január 28.

A tőzsde irányzata a lefolyt héten barátságosabb volt és csak a bolgár mozgósítási hírek, valamint a Szerbiából újra érkező nyugtalanító jelentések tették a közönséget tartózkodóbbá.

Mit az internacionális értékekben stagnált az üzlet, az egyes helyi papirok különös érdeklődés tárgyát képezték és számottevő áremelkedést értek el. Ezen értékek közül kiemeljük a Danubius hajó- és gépgyár részvényeket, melyek ezen vállalatnak nagymérvű foglalkoztatás folytán képeztek élénk kereslet tárgyát, továbbá a magyar villamossági és a budapesti általános villamossági részvényeket, melyeknél a lefolyt üzletévben elért kedvező eredménynek és a jövőre szóló kilátások képezték a nagyobb vételkedv indokát.

A befektetési értékek piacán, tekintettel a 1/2%-os magyar kir. pénztárjegyeknek folyó hó 26-án megtartott subscriptójára, nagyon korlátolt volt a forgalom, de valószínűnek tartjuk, hogy ezen jegyzésnek fényes sikere után a fix kamatozású értékek iránt újra nagyobb kereslet fog mutatkozni.

A 4 1/2% pénztárjegyek a repartitio alkalmával előreláthatólag csak a jegyzéseknek 15% a lesz figyelembevehető.

A hét nevezetesebb árfolyamváltozásai a következők voltak:

	jan. 21.	jan. 28.
4% magyar koronajáradék	91.20	91.10
magyar alt. hitelbank-részvény	725 —	729 —
Adria tengerhajózási részvény	412 —	404 —
magyar villamossági részvény	3.0 —	3.05 —
budapesti alt. villamossági részv.	3.02 —	3.1 —
első magyar alt. biztositó társasági részvény	9700 —	9300 —

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Nyíltér.

(E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.)

Serravallo
jelo
CHINA-BOR vastartalommal
Hygienikus készítés Bécs 1906. Áltamódj, diszoklell és nagy aranyérem.
Erősítő szer: gyöngékedők, vérszegények és lábadozó betegek számára.
Etvágygerjesztő, idegerősítő, vérjavító ital.
Isz kellemes. Több mint 6000 orvos elismerés.
J. SERRAVALLO, Trieste-Barcola.
Megrendelhető minden gyógyszerárban. 1/2 literes palack K. 2.60, 1 literes palack K. 4.80

Kalmár és Engel
motor- és gépgyára.

Városi raktár
Budapest, V., Lipót-körút 18.
Gyár és iroda VI., Üveg-utca 19.

Ajánlja ugy a eszplógép, mint malomüzemre legegyszerűbb benzínmotorjait, benzínlokomobiljait, valamint szivógázmotorjait, melyek V., Lipót-körút 18. bármikor üzemben megtekinthetők.

Teljes jótállás —
kittünő cséplésért.

Egyedül létező újdonság

Ezen motorok egyenletes járásuk és bámulatos egyszerű szerkezetük folytán bármely legjáratlanabb ember által is azonnal könnyen kezelhetők.

Arjegyzék ingyen! — Olcsó árak részletfizetésre.

Több mint 600 vagyonos hölgy

mielőbb férjhez óhajtott menni Komolyan házasulni szándékoznak, ha vagyonatlanok is (foglalkozás és vallás mellékes), jelentkezzenek

L. Schlesingerné, Berlin, 18.

23-644

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a
RETHY-féle
pemetesű cukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RETHY-félet kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RETHY-félet fogadjunk el.

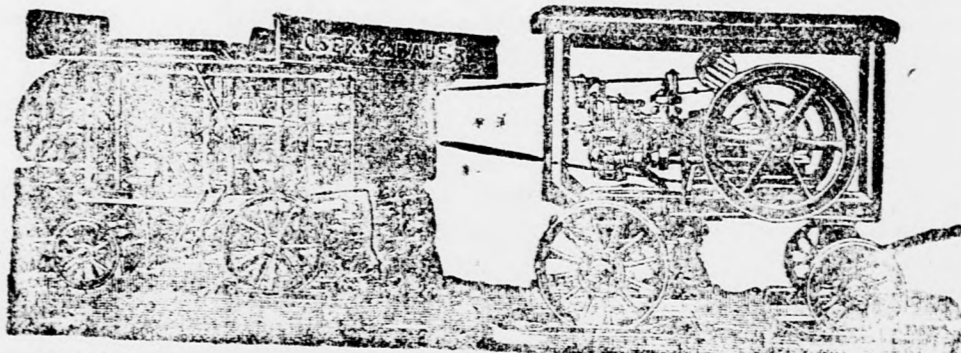
OSFRS és BAUER kizárólagos motorgyár

WIEN, XX., Dresdnerstrasse 81-83. BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18.

Benzinlokomobilok,
benzínmotorok,
szivógázmotorok.

A jelenkor legolcsóbb üzemereje. Üzemköltség óra-lóerőként 2-3 fillér. Több száz telep üzemben. Kedvező fizetési feltételek.

Arjegyzéssel és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk.

ELSŐRENDE SZOLID GYÁRTMÁNY

Az utóbbi időben a következőknek szállítottunk gépeket

Schloss János és Társai Szászváros	8 HP. cséplő szerszervény	Takács Imre malomtulajdonos, Párvó	75 HP. szivógáz-gep
Mágoesi János és Fiai Monor (tanyák)	6 HP.	Stenger Vilmos	Nagytopolnócz 50 HP.
Papp János Hárósbény	8 HP.	Rosmann Samu	Mocs (Kolozm.) 40 HP.
Nagy J. Pál, Boglár	6 HP.	Herczeg József	Magyarbányász 30 HP.
Uj-Pál István, Órda (Boglár mellett)	4 HP.		

és még számos nagy uradalomba. 9-44

205/1909 sz.

Románpetre község előjárósága.

Árlejtési hirdetmény.

Románpetre község a bő forrással bíró XI. számú kuthelyen, mely csak 2-1 méter átmérőjű,

uj közutat épített

és pedig az eddigi hibás kövezet kiemelésével, egész alapjából és a törvényhatóságilag immár jóváhagyott munka- és költség-terv szerinti vassülyesztő alkalmazásával.

A kut mélysége 42 méterre, átmérője 3 méterre van tervezve, melyhez a téglas és cementanyagot a község szolgáltatja, a többi anyagot, valamint munkásokat és szerszámot vállalkozó saját költségén állítani tartozik.

A jelenlegi teljesen új kutsátor meghagyandó, csak a kutnyílás fölötti kis sátor a község által adandó faanyaggal megfelelően kibővitendő.

Vállalkozó tartozik azonban a kutsülyesztést addig folytatni, míg 5 méternyi vizoszlopot kap, mely 24 órán általi folytonos vízmerítés utáni 24 órával eszköz-
lendő mérésel megállapítandó. Az ekként teljesítendő kutmunkára 8000 korona van előirányozva.

Esetleges munkatöbblet a fennebbi egységek szerint fog fizettni.

A község biztosítása szempontjából vállalkozó ezen munkáért járó munkabéréből csak a munka befejezése és kifogástalan szakbizottsági átvétele után 95%-ot kap, a hátralévő 5%-kal a bánatpénz 10%-nyi óvadékra egészítették ki, mely egy évig biztosítékként kezeltek kamatmentesen a községi közpénztárból akkor fizetik ki vállalkozónak a kut átvételétől számított egy év után, ha ez idő alatt a kutépítésen hiba nem mutatkozik, mert ha hiba mutatkoznék, azt vállalkozó a község felhívására azonnal saját költségén kipótolni tartozik, különben jogában áll a községnek a felhívástól számított 14 nap után azt a vállalkozó óvadékából más szakember által pótoltatni. Amennyiben az óvadék a pótmunkára elégtelen lenne, úgy azt vállalkozó saját magánvagyonából pótolni tartozik. A szakbizottsági felülvizsgálati költség, valamint az árlejtési jegyzőkönyv-, bélyeg- és illeték költsége vállalkozót terheli.

Ezen kutmunka biztosítására **f. évi febr. 20-ának d. e. II óráj-ra** Románpetre község tanácsstermében tartandó szóbeli árlejtés hirdetetik, melyre vállalkozni szándékozók azon megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az árlejtés megkezdése előtt az árlejtést vezető kezéhez a kikiáltási ár 5%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban bánatpénzül letenni tartoznak. Utóajánlatok, valamint irásbeli ajánlatok nem fogadtnak el.

Románpetre, 1909. évi január 26.

110-32

A község előjárósága.

Kiadó lakás.

A Temesvári-utca 1519. számú házban egy utcai lakás, mely áll 4 szoba, zárt folyosó és mellékhelyiségekből

toljó évi május hó 1-étől kiadó.

Bővebb felvilágosítást ad: Eibeschtz Gerő.
118-21

**Vonatok érkezése és indulása
Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.**

Érvényes 1909. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 23 p.
Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 50 perc.
Szegedről: (motorkocs) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 perc.
Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p. este 7 óra 05 perc.
Csősztelekről: (keskenyvágányu vonal) délután 1 óra 29 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovara: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 45 p.
Szegedre: (motorkocs) délután 1 óra 15 perc.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunárra reggel 3 óra 33 perc.
Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 2 óra 31 p. délután 5 óra 25 perc.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.
Csősztelekre: (keskenyvágányu vonal) délelőtt 11 óra 55 p.
Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
Temesvárról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
Módosról—Zombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.
Zombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.

1578/903.

Az aradi m. kir. áll. jószágigazgatóságól.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Az aradi m. kir. jószágigazgatóság pályázatot hirdet a Torontálmegyei fekvő Ótelek községben a külső hodájhoz tartozó istálló és a belső hodájhoz tartozó

cselédlak és istállóépület

kiépítésére.

Kikiáltási ár 2290 korona 74 fillér.

A zárt irásbeli versenyárgyalás Aradon a kir. jószágigazgatóság hivatalos helyiségében **1909. évi február hó 20. napján délelőtt 10 órakor** fog megtartatni.

Ajánlattevő az ajánlott összeg 5%-ának megfelelő készpénznek vagy elfogadható értékpapirokból álló bánatpénznek valamely kir. adóhivatalnál történt letételét igazoló nyugtával felszerelt, ivenként 1 kor. bélyeggel ellátott, lepecsételt és kellő felírással ellátott irásbeli ajánlatot tartozik benyújtani, amelynek tartalmaznia kell ajánlattevő azon nyilatkozatát, hogy ő az árlejtési és szerződési feltételeket ismeri s magát azoknak aláveti.

Az ajánlatban az ajánlott összeg számokkal és betűkkel világosan kiírandó.

Az ajánlatok az aradi m. kir. állami jószágigazgatóságnál 1909. évi február hó 20. napján délelőtt 10 óráig nyújthatók be, ahol a költségvetés és a feltételek a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Elkészt, utóajánlatok vagy táviratok nem fognak figyelembe vétetni.

Arad, 1909. évi január hó 21-én.

M. kir. állami jószágigazgatóság.

(Utánnyomás nem díjaztatik.)

(121-21)

Meghívó.

Dr. Percics Zoltán ur. védnöksége alatt álló „Első nagybecskereki magyar katonai hadastyán- és betegsegélyező-egyesület” 1909. évi február hó 14-én, az esetleg alapszabályszerűleg megkivántató számú tag meg nem jelenése esetén pedig **folyó évi február hó 21-én**, tekintet nélkül a megjelenő tagok számára, mindig **délután 2 órakor** a városi ház nagytermében

rendes évi közgyűlését

tartja, melyre a t. c. tag urak tisztelettel meghívotnak.

Nagybecskerek, 1909. évi január hó 18-án.

Marschall János,
titkár.

Pierre János,
elnök.

Napirend:

1. Hitelesítők választása.
2. Zárószámok és a mérleg előterjesztése és jóváhagyása.
3. Felmentvény megadása.
4. 1. elnök, 1. alelnök, felügyelő-bizottsági tag, póttag és 3 számvizsgáló választása.
5. Az alapszabályok módosítása iránti határozat hozatala.
6. Esetleg beérkezett indítványok.*

* Napirenden ki nem tűzött indítványok csak azon esetben vétetnek a közgyűlésen tanácskozással alá, ha ezek legalább 8 nappal a gyűlés napja előtt a felügyelő-bizottsághoz beadtak. 114-11

Febr. hó 2-án, kedden, este

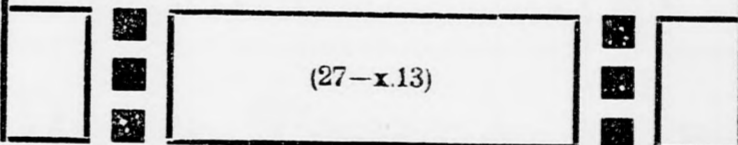
a „Rózsa“ kávéházban

NAGY

TOMBOLA-ESTÉLY.

Kezdeté 10 órakor.

Ezután hetenként egyszer, minden kedden tombola-estély.

Benó Testvérek-féle

torontáli cipők

csakis ezzel a védjeggyel vannak ellátva. 119-11

GYÁROSOKNAK, KERESKEDŐKNEK ÉS IPAROSOKNAK SAJÁT ÉRDEKÜK,

hogy gyártmányait, áru- és iparcikkeiket mennél többet hirdessék. — A hirdetések 1900. évi július hó 1-je óta bélyegmentesek és annyira olcsók, hogy aki nem hirdet, az maga ellen vét.

HIRDETÉSEK FELVETETNEK A „TORONTÁL“ KIADÓHIVATALÁBAN.

Arverési hirdetmény és feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közli, hogy Friedmann Alfréd nagybecskereki lakos végrehajtható Devity Száva és Devity Zsiva nagybecskereki lakosok végrehajtást szenvedők elleni 103 kor. tőkekövetelés és járulékaik iránti ügyében, továbbá csatlakozott végrehajthatóknak tekintendő Deutsch Jakab és társai nagybecskereki cég javára 356 kor. 84 fill. s jár. erejéig bekebelezett követelések kielégítése végett az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területén levő, Nagybecskerek község 7324. sz. tjkvben A l. 1. sorsz. alatt foglalt 2389—2387. hrsz. 270 □ öl területű beltelek és a rajta levő 1422. számú ház 2439 korona kikiáltási árban 1909. évi április 1-ő (egy) napjának d. e. 10 órájkor ezen kir. törvényszék árverési termében (földszint 25 ajtószám a.) megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitűzött birtok a megállapított kikiáltási ár $\frac{2}{3}$ -ánál, vagyis 1626 koronánál alacsonyabb áron az árverésen el nem adható. Ha a kikiáltási ár fokozatos leszállítása következtében a legacsonyabb árt elérő ígéret nem tétetik, a kiküldött az árverést felfüggeszti.

2. Árverezni kívánók, kivéve a kincstárt, mint árverelő, bánatpénzt letenni nem kötelesek. Nem kötelesek bánatpénzt letenni az 1889: XXX. t. cikk 10 §-ának második bekezdése alapján adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított és Budapesten székelő részvénytársaságok és szövetkezetek, valamint az 1898: XXIII. t. cikk alapján alakult Központi Hitelszövetkezet, a javukra zálogjoggal megterhelt ingatlan árverezésénél. Abban az esetben, amelyben az árverelő a törvény értelmében a bánatpénzt elveszti, az e szakasz szerint a bánatpénz letétele alól felmentett árverelő a tkvi hatóság felhívásának kézhez vételétől 8 nap alatt a bánatpénznek megfelelő összeget bírói letétbe helyezni köteles, tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át, vagyis 243 korona 90 fillért készpénzben vagy az 1881 nov. 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. ig. miniszteri rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezébe letenni, vagy az 1881: LX t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni és a vevő köteles nyomban a kikiáltási ár %-a szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi %-áig kiegészíteni. Ha ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, ígérete figyelmen kívül marad és az árverésben, melyet haladéktalanul folytatni kell, részt nem vehet. Ha az árverés folytatásában senki sem tesz újabb ígéretet, előbb azonban más is árverelt, az ingatlant az által, illetőleg több ilyen árverelő közül a legtöbbet ígérő által megvettnek kell kijelenteni. Ha ez az ígéret a kikiáltási árt meghaladja, az előbbi bekezdés szabályait kell alkalmazni.

Az 1908. évi XLI. t. c. 21. §. szerint a bánatpénz letétele alól felmentett árverelő a bánatpénz kiegészítésének megfelelő összeget sem köteles letenni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. törvényszék telekkönyvi irattárában s Nagybecskerek város tanácstermében megtekinthetők.

Nagybecskerek, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál, 1909. évi január hó 19. napján.

Rektorisz,
kir. törvényszéki bír.

Meghívó.

A „Lázárföldi takaré-, hitel- és előlegezési szövetkezet“ f. évi február hó 18-án délután 2 órakor az „Arnold“-féle vendéglőben tartja

XI. rendes közgyűlését,

melyre a t. e. tagok ezennel tisztelettel meghívattak.

NAPIREND:

1. Az ad hoc elnök választása.
2. Az igazgatóság évi jelentése s a záróméreg be-terjesztése.
3. A felügyelő-bizottság jelentése s a felmentvény megszavazása.
4. A tiszta nyereségre vonatkozó határozat.

5. Egy igazgatósági tag választása.
6. Három felügyelő-bizottsági tag választása.
7. Jegyzőkönyvi hitelesítők kiküldése.

Kelt Lázárföldön, 1909. évi január hó 28-án

Az igazgatóság.

A „Lázárföldi takaré-, hitel- és előlegezési szövetkezet“-nek zárómélege 1908.

Nérleg-számla.

TARTOZIK	K	f	KÖVETEL	K	f
Készpénz	5840	73	Részlettoke 132 tag 397 részlet	34645	—
Váltó-tarca 161 drb	57059	—	Betétek 63 tétel	41686	87
Előlegszámla	28506	—	Osztalék	6430	—
Bankrészvények	582	—	Tartalék	6374	56
			Tiszta nyeresemény	2851	28
	91987	73		91987	73

Nyereség- és veszteség-számla

TARTOZIK	K	f	KÖVETEL	K	f
Szolgái fizetés	70	—	Átiratás	3	—
Visszeszámítási kamat	92	25	Előleg- és késedelmi kamat	2157	28
Házber	110	—	Váltó kamat	5424	77
Kezelési költség	165	98			
Tőkekamatadó	178	38			
Tiszti fizetések	644	—			
Váltóleírás	758	—			
Adó	931	05			
Betét kamatok	1784	11			
Tiszta nyeresemény	2851	28			
	7585	05		7585	05

113-22

Kelt Lázárföldön, 1909. évi január hó 1-én.

Az igazgatóság:

Eisler Mihály s. k. Bohn János s. k. Klótzl János s. k. Jerg József s. k. Bohn József s. k.

Jelen záróméreg, nyereség- és veszteség-számla általunk felülbizáltatott és helyesnek találtatott.

A felügyelő-bizottság:

Mih József s. k. Görlich Arthur s. k. Jaksehitz József s. k. Schwemlein Miklós s. k.

BOR

Kadarka	30 K
Kövidinka	32 K
Finom fehér	34 K
Rizling	40 K

hektoliterenként hamisítatlan
kötő minőségben eladó

D. Nagy Dezsónél
Nagybecskereken.
15-x 5

HÁZHELY

400 □-öl, 1500 drb nemes fajú szőlő-
vesszővel és gyümölcsfákkal, megfelelő
árért a Bajza-utca (Amerika) 2864. sz.
:: :: alatt hapható. :: ::

Kérdezősködni lehet

Krämer János
kantinosnál
a Rezső-laktanyában.
20-55

MIÉRT SZENVEDJEN ÖN, =

ha egy teljesen új gyógy-
módnak a révén

bronchial-katarhustól
asthmától,
tüdőbajtól,
tüdővérzéstől és
gyomorhajóktól

könnyen megszabadulhat.
Ez a gyógymód már ezrek-
nek okozott könnyebbülést
s végül visszaadta nekik a
teljes egészséget, olyanok-
nak, akik már nem reméltek
jobbultást a kiket már ma-
guk az orvosok is feladtak
volt. Ez a gyógymód nem rejti magában semmiféle ti-
tokzatosságot, hanem inkább kiváló tudósoknak hosszú
évi megfigyelésén és a természetes gyógyítás tudomá-
nyán alapszik, olyan megfigyeléseken, amelyek
több mint 50.000 pacienszen végeztek s így módon
gyűjtötték az emberiség javára. A különböző orvo-
sok, akik ezzel a gyógymóddal kísérleteket tettek, a
következőképpen nyilatkoznak róla: **Dr. med. S. Z-ben:**
Figyelmessé téve egy környékbeli tuberkulotikuson
végzett gyógykezelésük által, a kit hidryal-kezeléssel
ugylátszik sikerült önöknek a javulás útjára hozni, stb.

Hjúságban súlyosan
szenvedő.

Ferikorában robusztus
egészségnek örvend

Kezelési-módszerük ugylátszik igen hatásosnak bizonyul s lekötöttek vele, ha arra vonatkozólag bővebb felvilágosítást adni szivesek volnának. — **Dr. K...** S-ben (80 éves): „Asthmám az önök gyógy-módjának használata után lényegesen javult s remélem, hogy további tanácsokat sem fogjak tőlem megtagadni, mert az önök módszerehez van még a legtöbb bizalmam, stb. **Dr. M...** H-ban: „Egy páciensem-től hallottam az önök gyógy-módjának sikeréről s a szenvedő emberiségnek is szolgálatokat vélek tenni akkor, midőn bővebb felvilágosítás-ért fordulok önökhöz“. Később ugyanez az orvos így ír: „Gyógymódjukat egészen helyesnek és egyedül jónak talalom, rendelkezéseinknek sikeres voltáról teljesen meg vagyok győződve és mindenben egyetérték önökkel“. — **Fr. Hugo D-ből** a következőket írja: „Hazi orvosom alkalmaslag a legmelegebben ajánlotta nekem az önök gyógyítási módszerét, miért is stb“. — Kérje tehát levelezőlapon a 88 oldalas „**Spiro-spero**“ broszúrát, (Reméj, míg lélegzem tudsz.) mely megmond önnek minden szükséges tudnivalót és számos köszönő-iratot is tartalmaz.

A broszúrát teljesen ingyen és bérmentve küldi:

„Spiro-spero“ gyógyintézet, Dresden-Niederlössnitz, Schul-Strasse 120 a.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legkacskább gyomor- és alvástámlának, gyomorgörccs és gyomorhív, rögzült májvándorlás, májvándorlás, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb más betegségek ellen a teljes háziszernök évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt eredeti doboznak K. 2.— Hamisítások törvénytelenül fenyítettek.

MOLL-FÉLE SOS-BORSZESZ

csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti és a „Moll” feliratú ónozáttal van zárva.

Moll-féle sóborszesz nevezetesen mint fájdalom csillapító, bedörzsölési szer, köszvény, csúsz és meghűlés egyéb követ-koményeinél legismertebb népszerűsége.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.

Főszékhely: Moll A. gyógyszerész és kir. udvari szállító által Bécs, I., Tuchlauben 9 szám.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíthetnek. A raktárban tessék határozottan MOLL A. aláírásait és védjegyeit állított kézimintéket kérni.

Eladó

8 darab 4—11 éves 162—167 cm. magas, nagyrészt telivér apától származó, részben Turioso XXIII után vemhes, igás használatra alkalmas, 78—33 megbízható

— anyakanca. —

Gyika Elemer
földbírókosnál Dézsánfalva, p. Temes-Moravica.

„M-i-t?” — „Papa mezegette! Hisz valódi Jacobi-féle Antinicotin-cigarettahüvelyek fadozban!”

Figyelem! Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi Minden fadoz egy érdekes búvészártyát tartalmaz

Az Arpad-utcai 637/15. sz. házban több kisebb és nagyobb

lakás

azonnal kiadó.

Tudakozódní e lap kiadóhivatalában lehet.

LEGNAGYOBB-SZÖLŐÖLTVÁNYISKOLA
AZ ÁLAMI FELÜGYELET MELETT LÉTESÜLT

MILLENNIUM

TELEP
NAGYŐSZ
TORONTAI M.

TERJEDELME 500 KAT.HOLD
KÉSZLET SOK MILLIÓ
ÁRJEJZÉK INGYEN

MILLENNIUMTELEPEN-VETTEM

Meghívó.

A nagyszentmiklósi népbank mint részvénytársaság Szerbnagyszentmiklóson f. évi február 14-ik napján délelőtt 10 órakor az intézet helyiségében tartja

XXIV. rendes közgyűlését,

melyre a t. e. részvényesek ezennel tisztelettel meghívotnak.

Tárgyalási sorrend:

1. Két jegyzőkönyvhitelesítő kijelölése.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a lefolyt üzletéről.
3. Az évi zármerleg jóváhagyása, a felmentvény megadása és a tiszta jövedelem feletti intézkedés.
4. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság szabályszerű kiegészítése, illetve megválasztása.
5. Szabályszerűen bejelentett indítványok esetleges tárgyalása.

Az igazgatóság.

Mérleg-számla.

Vagyon: Pénztárkészlet 21584'22; Váltó- és kötvénytárca 723764'45; Ingatlanok 5638'55; Saját értékpapírok 40627'55; Zálog- és értékpapírkölcsönök 8414'80; Adások 7475'61; Leltár-számla 2520'—, összesen 810025'18 korona. Teher: Részvénytőke 200000'—; Tartaléktőke 32100; Takarékbetétek 345533'53; Visszleszámított váltók 112148'—; Engedményezett kötvények 66490'05; Letéti számla 33993'—; Átmeneti kamatok 7850'—; Fel nem vett osztalék 328'—; Nyereményegyenleg 11582'60 K.

Nagyszentmiklós, 1908. évi december 31-én.

Maticza József s. k., pénztárnok. Bayer J. F. s. k., igazgató. Piffkó Mihály s. k., könyvvezető.

Jelen mérleg általunk, mint felügyelők által a fő- és mellékönyvekkel összehasonlítván, helyesnek találtatott.

Nagyszentmiklós, 1909. évi január hó 21-én. (112—11)

A felügyelő-bizottság:

Fullajtár István s. k. Kotzó László s. k. Müller János s. k. Mausz János s. k.

FRISSEN LŐTT

nyulakat, foglyot, fécánt, őzet legmagasabb árak mellett szállításra keresnek

P. Horváth Nagy Társa, Fiume.

Széna- és szalma-ajánlatokat kérünk.

CIMIRASHOZ

egy helyi nagyobb iparvállalatnál jó irással bíró

leányok = felvétetnek

Cím megtudható a kiadóhivatalban.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziszser, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvény, oszúznál és meghűlések, bedörzsöléskeppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K.—80, K.140 és K.2.— és ügyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. DC Richter gyógyszerár az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Mindennapi szétküldés.

ÖH JAJ! Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuak

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek. Doboza 1 és 2 korona. — Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR” gyógyszerár
Budapest, VI., Váci-körut 17.

Kapható: Nagybecskereken: Basch Ernő, Benkovich Mihály, Jakoby Ármín, Kellner József, 10—13—5 Vági Sándor. Bégaszentgyörgy: Szerdahelyi Károly, gyógyszerészeknél.